

Den frivillige og professionelle hjælp til døende i eget hjem er nu blevet koordineret i en fælles fynsk palliativ enhed.

Af Ole Ulsø
Stenløkken 138, Odense S -
cand.mag., ingeniør og en
del af PFN's stiftelsesteam

KRONIK

Smertehjælperne

Forleden sagde en god, gammel ven til mig: "Det med døden tager jeg stilling til, når det bliver aktuelt".

Det er en måde at se fremtiden på. Hvad enten vi nu er unge eller gamle, er livet en gave, som kun er til låns. Derfor er det naturligt, at tanker omkring døden af og til bliver nærværende. Hvad skal vi igennem, inden naturen fælder sin endelige dom? Vi håber alle på en nådig død, og fleste af os ønsker at falde om og dø af et hjerteslag.

Men det er de færreste af os, der slipper så let. Hvis vi lever længe nok, løber vi med usvigelig sikkerhed ind i et fysisk eller åndeligt nedbrydningsforløb. Og på et tidspunkt er vi måske kommet derhen, hvor vi bliver afhængige af andre.

Engang var lægen en autoritet. Familielægen kom på husbesøg, der var et fortroligt forhold mellem familien og huslægen. Lægen var en ven, der kom og fulgte fra fødsel til død.

I dag er den praktiserende læge blevet institutionaliseret med en travl fast arbejdstid, og fejler man lidt kompliceret, henvises man til specialister.

Specialerne er nu også kommet til området lindring og omsorg. Når vi ikke længere har udsigt til at blive helbredt, henvises vi til lindring i det palliative team. Ordet palliativ er græsk og betyder: at lægge en beskyttende kappe omkring sin næste. Palliativ lindring er et speciale, der på videnskabeligt grundlag yder nødvendig smertelindring og omsorg til døende medborgere. Regionerne har etablerede palliative teams, der foruden speciallæger og sygeplejersker har tilknyttet psykologer, psykoterapeuter og andre. Alle på et højt professionelt niveau.

Det professionelle palliative team er med det palliative frivillige netværk blevet suppleret med en frivillig-funktion.

Det Frivillige Palliative Netværk på Fyn (PFN) blev stiftet i 2013. Foreningens formål er at supplere de palliative teams i Odense og

Der står en palliativ enhed parat for at hjælpe dig og din familie, når det bliver nødvendigt.

Svendborg med en frivillig palliativ funktion. PFN har ansat en professionel koordinator, Inge Hansen, som sammen med lederen af Det Palliative Team, overlæge Anette Darnkier, leder og koordinerer arbejdet. Når situationen opstår, og døden nærmer sig, kan man overalt på Fyn blive henvist til den palliative enhed, som sammen med den praktiserende læge tilrettelægges et individuelt godt og hensigtsmæssigt palliativt forløb.

Region Syddanmark har planer om et palliativt sengeafsnit på OUH med plads til 11 alvorligt syge patienter.

På Fyn dør årligt ca. 5000 mennesker. Ca. 1200 dør på plejehjem, ca. 230 på hospice. De resterende ca. 3500 dør enten hjemme eller på hospital. Tallene underbygger behovet for en stærk og god palliativ indsats for døende i eget hjem.

Det skønnes, at uheldeligt syge vil kunne hjemmebesøges fem-otte gange gen-

nem et palliativt forløb. Det Palliative Team på Fyn har konstant 80-120 døende under omsorg og lindring.

Den frivillige del af den palliative enhed er i sin natur afhængig af, at vi får det nødvendige antal frivillige ind i arbejdet.

De første 11 frivillige har gennemgået det indledende

kursusforløb og er

klædt på til at gå

aktivt ind i det palliative

arbejde. De første er

allerede ude i omsorg. Det

er vort mål at udvilde fire-

seks teams af palliative frivillige

netværksgrupper, forankret lokalt

rundt om på Fyn. Målet er, at det samlede

netværk bliver på i alt ca. 70-80 frivillige.

Det frivillige arbejde består først og

fremmest i at have tid og være til stede. At

kunne lytte og, når det falder sig naturligt,

at samtale. Måske har den døende været

igennem et meget langt sygdomsforløb,

hvor den personlige identitet er blevet for-

trængt. Ægtefæller kan i sygdomsforløbet

have slidt hinanden så langt ned, at en neu-

tral tredjeperson kan hjælpe til med at skabe

aflastning og balance. Vi ønsker alle at

dø som hele mennesker.

Hensigten med denne kronik er dels at gøre opmærksom på, at der står en palliativ enhed parat for at hjælpe dig og din familie, når det bliver nødvendigt. Mit andet budskab er: Slut op om dette arbejde. Vi mangler dig enten som frivillig eller som medlem i vor forening.

Etableringen af PFN er blevet gennemført ved bidrag fra private, medlemmer og tilskud fra kommuner og fonde. Det er vi meget taknemmelige for.

Hvert år skal vi ud og skaffe de nødvendige midler til videre tiltag og drift. Vi beder om din hjælp. Det er så vigtigt for os at få en stærk medlemsskare til at støtte op om dette arbejde.

Årslev
Boligud
lukket
95, 9
om

Illustration: Gert Ejton